

Straf gesprek

Dat de heilige Catharina van Siena tot kerklerares werd verheven, mag haar voornaamste aanbeveling zijn. Zeker, deze veertiende-eeuwse straffe *Dialog* zal voor velen een onleesbare gruwel zijn of een brandende mokerslag. En toch is dit mystieke gesprek met God een tijdloos en bijzonder diepzinnig meesterwerk. Meteen wordt je de zin en de voorwaarden van offers, boetedoening en lijden voorgeschoteld. Vervolgens gaat het over de hel en de hemel, over zonde en deugd, over de opgang van de ziel en volmaaktheid, over gebed, achting voor de priester en gehoorzaamheid. In dit alles licht voortdurend de liefde van God op, zijn rechtvaardigheid en zijn barmhartigheid.

De tekst leest niet altijd vlot, maar uiteindelijk blijken de beeldrijke dialogen helder en vol van inzicht. Het vuur van Gods liefde slaat over en wekt vrees en berouw, bekering en deugd en veel geestelijke rijkdom. Kortom, een bijzonder kostbaar geschrift, al vraagt het de nodige openheid, een moedig geloof en een vurig verlangen naar God. Anders stoot deze taal zeker tegen de borst; maar naar wie zouden we anders gaan?

PIETER DERDEYN

Maria op straat

Als je vreemde werelden wilt ontdekken, hoef je niet naar een exotisch land. Je kunt beter je eigen vertrouwde omgeving eens met andere, aandachtigere ogen bekijken. Opeens vallen je dingen op die je nooit eerder zag, ontdek je dingen die je nooit wist.

Dat overkwam ondergetekende bij het lezen van dit boekje over het mariale erfgoed in Bergen op Zoom. Ik ben er geboren en (deels) getogen, wist natuurlijk al wel dat het de mooiste stad van Noord-Brabant is met het beste carnaval van het land (sorry Den Bosch en Maastricht). Dat het katholicisme er uit alle voegen en kieren puilt, was me evenmin ontgaan. Maar dat Maria er zó alomtegenwoordig is, verbaasde me toch nog. Niet alleen in kerken en kapellen vind je haar, maar overal; Maria ligt er letterlijk en figuurlijk op straat.

Deze gids bevat foto's en beschrijvingen van talloze vindplaatsen. Met name de gevelstenen zijn fascinerend; sommige komen (vaag) bekend voor, maar veruit de meeste zag ik voor mijn gevoel voor het eerst, terwijl ik er als kind talloze malen langs moet zijn gelopen.

Een zeer aardig boekje kortom, vooral voor wie Bergen op Zoom al dacht te kennen. De opbrengst gaat naar een toepasselijk goed doel: de befaamde Bergse Maria Ommegang.

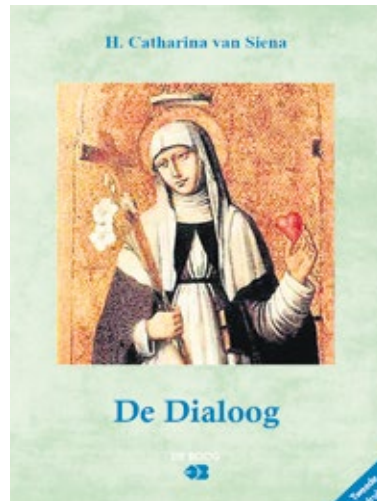
ANTON DE WIT

Bravoure

Ernst von Dohnányi (1877-1960) was Hongaar, maar oriënteerde zich volledig op de Duitse muzikale traditie. Hij was zeer productief, maar slechts weinig van zijn composities hebben de tand des tijd doorstaan. Wat wil je ook, als je tot ver in de twintigste eeuw blijft componeren in een Duits romantisch idioom?

Hier komt nog bij dat zijn tegenstanders beweerden dat hij een dubieuze rol speelde tijdens de bezetting van zijn land door de nazi's. Toen hij in 1944 ook nog eens naar Oostenrijk vluchtte, was dit olie op het vuur: hij had zijn land verraden! Vele beschuldigingen zijn nooit bewezen, maar hij heeft zijn blazen nooit geheel kunnen zuiveren en zijn grote reputatie doofde na de oorlog uit.

Als we de politiek even achter ons laten, krijgen we zicht op een toch wel imposante muzikale

H. Catharina van Siena:

De Dialog

Uitgeverij Betsaida/De Boog

Pagina's: 266 | €14,75

ISBN 978 90 62570 37 9

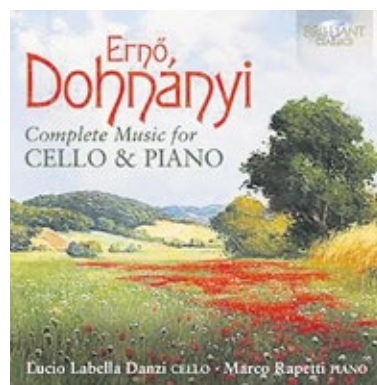
Jan van Wijk, Onze-Lieve-Vrouw in Bergen op Zoom. Rondgang langs het Mariale erfgoed in de stad

Uitgeverij: Mariakamer

Pagina's: 96 | €15,-

(incl. verzendkosten)

Te bestellen via mariakamer.nl

Dohnányi, Complete Music For Cello & Piano. Lucio Labella Danzi (cello), Marco Rapetti (piano). Brilliant Classics 96225

persoonlijkheid. Dat blijkt ook uit zijn muziek voor cello en piano. De *Sonate voor cello en piano op. 8* ademt nog duidelijk de geest van Brahms. Complexe texturen, donkere akkoorden en fraaie melodieën wisselen elkaar af. In het substantiële *Konzertstück, Op. 12* laat de Italiaanse cellist Lucio Labella Danzi het juiste mengsel horen van bravoure en precisie. Misschien dat zo weer duidelijk kan worden waarom dit stuk voor 1940 in Europa zo vaak gespeeld werd.

ARNOUD HEERINGS

Duivel

Igor Stravinsky was een van de creatiefste componisten van de twintigste eeuw. Hij selecteerde zijn medewerkers uiterst zorgvuldig. Zo werkte hij in de jaren tien van de vorige eeuw o.a. samen met Sergei Diaghilev en Pablo Picasso. Rond 1917 begon hij in Zwitserland een samenwerking met de schrijver Charles Ferdinand Ramuz. De artistieke omstandigheden in dat land waren toen niet erg rooskleurig. Het was in de Eerste Wereldoorlog weliswaar neutraal, maar handel en verkeer stonden op een laag pitje. Theaters hadden weinig geld, orkesten waren er niet.

Stravinsky en Ramuz besloten daarom tot een ambulante theater, een kleine, rondtrekkende groep. Ramuz droeg het thema aan: *Faust*. Bij hem werd dit een vertelling over een soldaat die na een oorlog naar huis loopt en door de duivel wordt verleid om zijn viool in te ruilen voor economische rijkdom, getiteld *L'Histoire Du Soldat*. Er waren ook twee acteurs en een verteller.

Ik ben zeer onder de indruk van deze uitvoering door Isabelle Faust. Wie het stuk beluistert, ziet de vertelling zich zo voor zijn ogen afspelen. Dit is mede de verdienste van de magistrale verteller Dominique Horowitz: wie een beetje Frans kent, hangt aan zijn lippen.

ARNOUD HEERINGS

Drama

Miss Julie is een naturalistisch drama van August Strindberg uit 1888. In 1977 schreef de Engelse componist William Allwyn een opera op basis van deze tekst.

Naturalistische drama's uit de negentiende eeuw zijn in de regel niet vrolijk: ze gaan over de schaduwkanten van de maatschappij, over mensen die vermorzeld worden door de cultuur waarin ze leven.

Zo ook juffrouw Julie, een naïef meisje uit de hogere Zweedse kringen. Zij heeft een korte affaire met Jan, een bediende. Julie gelooft dat zij ondanks het standsverschil samen een leven kunnen opbouwen, maar Jan wijst haar brutaal af. Hij stelt zelfs voor dat Julie maar zelfmoord gaat plegen, zoals haar moeder ook had gedaan. Vermoedelijk neemt Julie zijn advies aan. Toen ik de openingsscène van Allwyns opera beluisterde, wist ik direct dat het slecht met Julie zou aflopen. Julie en Jan lijken gelukkig en dansen met elkaar. Er klinkt een romantische wals, maar iedereen hoort dat Jans intenties niet zuiver zijn.

Sopraan Anna Patalong zingt de rol van Julie. Ze heeft een prachtige stem en neemt de luisteraar mee in het zich langzaam ontvouwende drama. Allwyns muziek is kleurrijk en toegankelijk. Het is boeiend dat de tekst het nuchtere verhaal vertelt, terwijl in de muziek het psychologische commentaar van Allwyn te horen is. De componist is duidelijk op de hand van Julie.

ARNOUD HEERINGS

Stravinsky, L'Histoire Du Soldat. Isabelle Faust (viool) e.a.

Harmonia Mundi

2094267126901

Alwyn, Miss Julie. BBC Symphony Orchestra o.l.v. Sakari Oramo.

Chandos CHAN 5253